

Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 27.02.2026 nr 2-3/15-478, 7-
1.2/26-00443-2/
Meie 16.03.2026 nr 5.2-2/550-2

**Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele
(KK 478)**

Lugupeetud Riigikogu esimees

Vastan Riigikogu liikme Reili Rand poolt esitatud küsimustele viljatusravi kättesaadavuse ja arendamise kohta Eestis.

1. Millised on Sotsiaalministeeriumi lähiaastate plaanid viljatusravi süsteemi ajakohastamiseks, arvestades laste saamise vanuse tõusu ja kasvavat teenusevajadust?

Viljatusravi kättesaadavus on Sotsiaalministeeriumi 2026. aasta oluliste teemade hulgas ja seetõttu olemegi täna koostöös Eesti Viljatusravi ja Embrüoloogia Seltsi ja Eesti Naistearstide Seltsiga kaardistamas viljatusravi valdkonna praktilisi vajadusi ja tõenduspõhiseid võimalusi muudatusteks.

2. Kas ja millal plaanib ministeerium analüüsida riikliku viljatusravi vanusepiiri tõstmise võimalust ning millistele kriteeriumidele see hinnang tugineks?

Vanusepiir on vaid üks teemadest, mida hetkel analüüsitakse. Täna ei ole otsuseid langetatud, kuid selge on, et tuleb lähtuda tõenduspõhisusest ja analüüsida kõiki mõjusid. Kaardistuse tulemusena selgub vajalike ja võimalike muudatuste ulatus ning seejärel saab otsustada ka täpsema ajaraami.

3. Milliseid samme kavandatakse, et parandada viljatusravi läbivate patsientide psühholoogilist ja sotsiaalset toetust ning vähendada ravi katkestamist?

On selge, et viljatusravi saavad pered vajavad täiendavat psühholoogilist tuge, sest neist vaid umbes kolmandik jõuab raseduseni. Ligikaudu veerand viljatusravi alustanutest katkestab uuringute kohaselt ravi, seda peamiselt emotsionaalse kurnatuse tõttu. Spetsiifilise teenusena on seetõttu praegu Tervisekassa poolt rahastatud eraldi pereplaneerimise ja seksuaaltervise kriisinõustamine (sh kaugvastuvõtuna). Väga oluline on siinkohal ka kogukondlik tugi. Leiame, et käimasolevad arendused väheintensiivsete sekkumiste toomisega vaimse tervise süsteemi ning kogukondliku toe tugevdamisega, aitavad nimetatud sihtrühma toetada.

4. Kas ministeeriumil on plaanis üle vaadata doonorravi ja muude alternatiivsete viljatusravi vormide regulatsioon, lähtudes kaasaegsest teadusest ja rahvusvahelisest praktikast?

Eeltoodud teemade analüüsimisel, probleemide kaardistamisel ja võimalike lahenduste või õigusmuudatuste otsustamisel vaadatakse kõiki viljatusravi alateemasid ja regulatsioone koos.

5. Kuidas seotakse viljatusravi arendamine laiemate pere- ja rahvastikupoliitiliste eesmärkidega ning milliseid mõõdikuid kasutatakse nende meetmete mõju hindamisel?

Viljatusravi on erinevate meditsiiniliste sekkumiste kogum, mille eesmärgiks on aidata viljatuid paare. Viljatusravi arendamisel on laiem ja väga oluline perepoliitiline mõju, kuna see aitab luua kindlustunnet neile, kes soovivad last, kuid loomulikul teel lapseootele jäämine ei õnnestu. Arvestama peab, et iga viljatu paari lugu on erinev ja isiklik. Samas on riigi jaoks iga laps hindamatu väärtusega. See seobki viljatusravi kui tervishoiuteenuse perepoliitikaga. Mõõdikud sõltuvad konkreetsetest meetmetest, mille vajaduse osas peame hetkel arutelusid erialaliitudega.

Sotsiaalministeerium lähtub perepoliitika kujundamisel heaolu arengukavast 2023–2030, mille eesmärk on muuta Eesti heaks paigaks, kus luua pere ja kasvatada lapsi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karmen Joller
sotsiaalminister

Liis Paas
Liis.Paas@sm.ee